

Ogólnopolski Program „ Chronimy Dzieci”

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem

**Szkoła Podstawowa nr 8 im. Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania
w Bartoszykach**

„Дитина - це прийдешнє”

Віктор Марі Гюго

„Dziecko - to przyszłość”

Wiktor Marie Hugo

Obowiązuje od 1 września 2017 r.

Wstęp

Dokument pod nazwą „Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem” został stworzony w celu zapewnienia uczniom i rodzicom gwarancji poczucia bezpieczeństwa, funkcjonowania w szkole w atmosferze komfortu, spokoju, szacunku i tolerancji.

Wszyscy pracownicy naszej szkoły, wolontariusze, stażyści oraz praktykanci, podejmując wszelkie działania dotyczące uczniów, kierują się przede wszystkim interesem dzieci i ich dobrem. W swojej pracy skupiają się na optymalnym rozwoju dzieci, silnie angażując się w proces dydaktyczny, opiekuńczy i wychowawczy.

W swoich działaniach ściśle trzymają się zasad poszanowania praw uczniów i ich potrzeb.

Wszyscy pracownicy szkoły, w tym stażyści, wolontariusze i praktykanci, swoje działania realizują zgodnie z obowiązującym prawem i przepisami wewnętrznymi szkoły.

Podstawa prawna Zasady Polityki Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem

Podstawa prawna Zasady Polityki Ochrony Dzieci Przed Krzywdzeniem zgodne są z obowiązującymi w naszej placówce dokumentami: Statutem Szkoły, Wizją i Misją Szkoły, Programem Wychowawczo-Profilaktycznym, Polityką Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych

Osobowych, Regulaminem Korzystania z Komputerów i Internetu oraz wynikają z przepisów obowiązującego prawa.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483),
2. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989r. (DZ. U. 1991.120.526 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz. U. 2014.191),
4. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. 2004.256),
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks Rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2015.583),
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny (Dz. U. 1997.88.553) Kodeks postępowania karnego, Ustawa z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2014.101),
7. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawie nieletnich (Dz. U. 2014.382),
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” (Dz. U. 2005.180.1493, Dz. U. 2011.209.1245),
9. Ustawa z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. 2006.90.631) regulacje dotyczące ochrony wizerunku dziecka w placówce
10. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks Cywilny (Dz. U. 2014.121) regulacje ochrony dóbr osobistych dziecka,
11. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2014.1182),

Rozdział I

Terminy i definicje

- **Polityka** - autorski dokument stworzony przez Szkołę Podstawową nr 8 im. Łesi Ukrainki w Bartoszycach w celu ułatwienia realizacji zadań dotyczących ochrony dzieci przed krzywdzeniem i zapewnienia im bezpieczeństwa. Dokument jest gwarancją przestrzegania praw dzieci i stosowania się do przyjętych procedur postępowania.
- **Krzywdzenie dzieci** - to każdy akt działania przeciwko dziecku lub zaniechanie działania na rzecz dziecka przez rodzica, opiekuna, członka rodziny, osoby indywidualne, instytucje lub społeczeństwo. Krzywdzeniem dzieci nazywa się skutki działań, które pozbawiają dziecko jego praw i wolności oraz zaburzają jego rozwój.

Główne formy związane z krzywdzeniem dzieci to:

- 1. Przemoc fizyczna** - to działania z użyciem siły, których efektem są nieprzypadkowe urazy. Dziecko, wobec którego stosowana jest przemoc fizyczna, często nie rozumie za co jest karane i zaczyna kłamać, aby uniknąć kary. Dziecko, które jest karane fizycznie z czasem przestaje przejmować się, przyzwyczajając się do tego. Uczy się, iż za przewinienia i popełnione błędy należy karać fizycznie.

Sprawcami przemocy fizycznej wobec dzieci są nie tylko dorośli. Coraz częściej zdarza się, iż to młodociani stosują przemoc wobec młodszych, starszych i swoich rówieśników. Na problem przemocy rówieśniczej składa się wiele aspektów np.

- **wiek sprawcy/ofiary:** posługując się pojęciem przemocy rówieśniczej mamy na myśli przemoc, której ofiara oraz sprawca są niepełnoletnie, co w kwestiach prawnych ma bardzo duże znaczenie ze względu na przepisy, które będą do tych osób stosowane;
- **działanie w grupie:** przemoc rówieśnicza to przemoc mająca miejsce w grupach, mogą to być zarówno grupy formalne (klasa, szkoła) lub nieformalne (znajomi z podwórka, koledzy z innej klasy, z dodatkowych zajęć pozaszkolnych itp.);
- **łamanie norm:** aby móc rozpatrywać pojęcie przemocy rówieśniczej w kontekście polskiego prawa musimy mieć do czynienia ze złamaniem przez sprawcę jakiejś normy prawnej, przede wszystkim chodzi tu o lekceważenie i łamanie norm prawa stanowionego (cywilnego, karnego, administracyjnego itp.) ale również łamanie norm prawnych szeroko rozumianych (regulaminów, przepisów prawa porządkowego, organizacyjnego);
- **miejsce działania:** przemoc rówieśnicza zazwyczaj jest związana z określonym miejscem (szkoła, korytarz szkolny, toalety szkolne, osiedle, plac zabaw, klub sportowy);
- **umyślność działania:** sprawca przemocy rówieśniczej dokonując danego czynu ma zamiar dokonania czynu zabronionego, ponadto warto również zauważyć, że w przypadku przemocy rówieśniczej zazwyczaj mamy do czynienia z **przemiennością ról ofiar i sprawców**, w związku z tym, że przemoc rówieśnicza ma miejsce w określonej grupie i określonym miejscu bardzo często role członków tej grupy są zmienne, raz dana osoba jest ofiarą, żeby za chwilę stać się sprawcą.

Skutki przemocy fizycznej:

- uszkodzenia ciała;
- wszelkie zachowania agresywne;
- poczucie krzywdy
- zaburzenia depresyjne;
- brak akceptacji siebie;
- niska samoocena;
- pogorszenie wyników w nauce;
- zaburzenia koncentracji;
- zaburzenia w relacjach z rówieśnikami;
- noszenie ubrań, które zakrywają kończyny górne i dolne również w dni upalne;
- obojętność na cierpienie swoje i innych.

2. Przemoc psychiczna - to działania, które polegają na niszczeniu pozytywnego obrazu wartości dziecka. Ten rodzaj przemocy nie pozostawia śladów na ciele, ale jest wyjątkowo niszczący dla dzieci, ponieważ wywołuje często paniczny strach, poczucie winy i osamotnienie. Ponadto prowadzi do wielu chorób psychosomatycznych. Zakres przemocy psychicznej to wyzwiska, groźby, wypominanie, szantaż emocjonalny, nadmierne wymagania, ale także nadopiekuńczość.

Skutki przemocy psychicznej:

- niska samoocena;
- zachowania antyspołeczne;
- depresja;
- nadmierne podporządkowywanie się dorosłym;
- zaburzenia mowy;
- agresja lub uległość;
- opóźnienie rozwoju intelektualnego;
- stałe poczucie winy;
- częste kłamstwa;
- brak pewności siebie;
- moczenie nocne;
- bóle głowy, brzucha;
- myśli, próby samobójcze lub ich demonstrowanie.

3. Wykorzystywanie seksualne - to włączenie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie zrozumieć, udzielić na nią świadczącej zgody, na którą nie jest gotowe

rozwojowo i która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Wykorzystywanie seksualne zachodzi wówczas, gdy taka aktywność wystąpi pomiędzy dzieckiem dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności i władzy. Celem tej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby. Wykorzystywanie może dotyczyć: namawiania, zmuszania dziecka do angażowania się w zabronione przez prawo czynności seksualne; wykorzystywania dziecka do prostytucji lub innych zakazanych praktyk seksualnych; wykorzystywanie dziecka do produkcji materiałów o charakterze pornograficznym.

Skutki wykorzystywania seksualnego:

- seksualizacja zachowań;
- poziom wiedzy o seksie nieadekwatny do wiedzy dziecka;
- depresja;
- niska samoocena;
- skłonność do wycofywania się z kontaktów społecznych;
- ucieczki z domu;
- zaburzenia osobowości;
- zachowania autodestruktywne i agresywne;
- nieprawidłowe relacje z rówieśnikami;
- drażliwość, płaczliwość;
- problemy z nauką.

4. Zaniedbanie - brak zaspokojenia potrzeb fizycznych, tj. odżywianie, ubieranie, edukacja, zdrowie i potrzeby psychiczne dziecka, takie jak: poczucie miłości, troski, bezpieczeństwa dziecka.

5. Przesłępstwa wobec dzieci:

- **Przesłępstwo** - czyn człowieka bezprawny, karalny, zawiniony i społecznie szkodliwy w stopniu większym niż znikomy.
- **Zbrodnia** - czyn zabroniony zagrożony karą pozbawienia wolności.
- **Występek** - czyn zabroniony zagrożony grzywną, kara ograniczenia lub pozbawienia wolności.
- **Wykroczenie** - czyn człowieka społecznie szkodliwy, zawiniony, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, pozbawienia wolności, grzywny, nagany.

6. **Pracownik szkoły** - jest to osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę.
7. **Pracownik administracji i obsługi** – sekretarz szkoły, kierownik gospodarczy, sprzątaczkę, konserwator.
8. **Dziecko/uczeń** - jest to każda osoba przyjęta do szkoły w toku postępowania rekrutacyjnego do oddziału przedszkolnego przy Szkole Podstawowej nr 8 im. Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach oraz do Szkoły Podstawowej nr 8 im. Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach.
9. **Opiekun Dziecka** - reprezentuje dziecko zgodnie z prawem jako przedstawiciel ustawowy.
10. **Osoby postronne, z zewnątrz** - instytucje współpracujące ze szkołą, firmy świadczące usługi szkole, wolontariusze.
11. **Student** - uczeń szkoły wyższej odbywający praktykę zawodową.
12. **Zgoda opiekuna dziecka** - pisemna zgoda rodzica/opiekuna na udział dziecka w różnego rodzaju przedsięwzięciach szkolnych, uroczystościach, wycieczkach, projektach, programach, zajęciach pozalekcyjnych i innych.
13. **Osoba w szkole odpowiedzialna za Internet** - osoby wyznaczone przez dyrektora szkoły odpowiedzialne za bezpieczne korzystanie z Internetu na terenie placówki - nauczyciele informatyki, administrator strony Internetowej szkoły, pedagog szkolny.
14. **Osoba odpowiedzialna za politykę ochrony dzieci** - osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły koordynująca Politykę ochrony dzieci - pedagog szkolny.

Szkoła - w rozumieniu Szkoła Podstawowa nr 8 im. Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

1. Pracownicy szkoły mają wiedzę na temat czynników krzywdzenia dzieci i potrafią reagować w sytuacjach dotyczących ich krzywdzenia.
2. W przypadku zdiagnozowania i wykrycia czynników ryzyka krzywdzenia dziecka, pracownicy placówki podejmują działania w oparciu o „Procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia i krzywdzenia dzieci”.

3. Pracownicy szkoły, nauczyciele skupiają się na zapobieganiu problemowi, podejmowaniu działań interwencyjnych zanim jeszcze do krzywdzenia dziecka dojdzie. Pozytywne skutki takich inicjatyw nie dotyczą jedynie sytuacji dziecka, ale również jego rodziny. Do takich działań należą między innymi zmniejszenie przypadków urazów fizycznych i psychicznych dzieci, a w konsekwencji tego polepszenie ich fizycznego i psychicznego funkcjonowania zarówno w okresie dzieciństwa, jak i dorosłości; zwiększenie odporności fizycznej i psychicznej dzieci (dzieci, które otrzymują odpowiednią opiekę, nie doświadczą w początkowych okresach swego życia nadmiernego stanu stresu są zarówno zdrowsze fizycznie, jak i budują zasoby psychiczne pomagające im radzić sobie z przyszłymi wyzwaniami, a nawet ewentualnymi urazami); zapobieganie rozwojowi predyspozycji do przejawiania zaburzeń antyspołecznych i podejmowania aktów przemocy. W celu skutecznego działania profilaktycznych realizuje się je z uwzględnieniem profilaktyki pierwszorzędnej skierowanej do wszystkich rodzin np. kampanie społeczne, profilaktyki drugorzędnej adresowanej do rodzin z w których występują czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka, ale w których nie doszło jeszcze do przemocy wobec dziecka, np. różne formy wsparcia psychospołecznego (warsztaty, konsultacje, monitorowanie funkcjonowania takich rodzin) oraz profilaktyki trzeciorzędowej skierowanej do tych rodzin, w których doszło do krzywdzenia dziecka, a celem podejmowanych działań jest łagodzenie jego skutków i zapobieganie powtórzeniu przemocy w przyszłości. Są to oddziaływania interwencyjne, terapeutyczne.
4. Pracownicy monitorują sytuację uczniów stosując metody obserwacji, indywidualnych rozmów z dziećmi, grupowych warsztatów, konsultacji z dziećmi, rodzicami i pozostałymi pracownikami placówki, a także poprzez systematyczny kontakt z instytucjami pomocowymi.

Rozdział III

Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia krzywdzenia dziecka w rodzinie

1. W sytuacji podejrzenia, że dziecko może być ofiarą przemocy, nauczyciel i każdy inny pracownik szkoły, zobowiązany jest do niezwłocznego przekazania takich informacji w pierwszej kolejności dyrektorowi bądź zastępcy dyrektora szkoły i w sytuacji ich nieobecności pedagogowi szkolnemu .
2. Wychowawca klasy, pedagog szkolny lub dyrektor szkoły wzywa rodziców/opiekunów dziecka i informuje ich o swoim podejrzeniu.
3. Następnym krokiem jest obowiązek wypełnienia *Niebieską kartę-formularz A* w obecności dziecka lub rodzica/opiekuna/wychowawcy klasy (w przypadku znamion przemocy, krzywdzenia dziecka).
4. W sytuacji, gdy wypełnienie *Niebieskiej karty-formularz A* jest niemożliwe w obecności dziecka, wypełnia się formularz pod jego nieobecność.
5. Realizacja działań z uczestnictwem dziecka powinna odbywać się w obecności psychologa lub osoby pełnoletniej z jego najbliższej rodziny, która nie jest sprawcą przemocy (rodzic, dziadkowie, rodzeństwo). W przypadku braku obecności takiej osoby wskazany jest udział pedagoga szkolnego.
6. *Niebieska karta - formularz A* zostaje przekazany przez dyrektora szkoły z widocznym napisem na kopercie „Poufne - nie otwierać w sekretariacie” do **przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego** na terenie miasta i gminy, na której dziecko przebywa (miasto i gmina Bartoszyce).
7. Pedagog szkolny i wychowawca klasy dokonują diagnozy dziecka, po czym opracowują plan pomocy dziecku zawierający dokładny opis wsparcia. Plan ten omawiają i konsultują z rodzicem/opiekunem prawnym niebędącym sprawcą przemocy. Taką osobę zobowiązują do konsultacji dziecka i rodziny z psychologiem. Ponadto rodzicowi lub opiekunowi prawnemu, niebędącemu sprawcą przemocy, przekazują informacje na temat placówek i instytucji pomocowych.
8. W przypadku domniemania, że rodzice są osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy, pedagog i wychowawca przeprowadza z nimi rozmowę na temat konsekwencji stosowania przemocy wobec dziecka, obowiązku wszczęcia procedury *Niebieskiej karty-formularz A*,

a w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa zgłoszenia sprawy do Prokuratury Rejonowej i Sądu Rodzinnego i Nieletnich w Bartoszycach.

9. Podczas rozmowy wychowawca klasy i pedagog szkolny informują te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
10. Po zakończonych czynnościach wychowawca klasy wraz pedagogiem sporządzają notatkę z przeprowadzonej interwencji, a następnie dołączają ją do teczek indywidualnej dziecka. *(wzór- załącznik nr 1)*
11. Wszystkie osoby biorące udział w przeprowadzeniu interwencji i mające o niej jakąkolwiek wiedzę, zobowiązane są do zachowania tajemnicy służbowej.
12. W przypadku zagrożenia dobra dziecka dyrektor szkoły lub osoba, która go zastępuje, powiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich w Bartoszycach.
13. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dyrektor szkoły lub osoba, która go zastępuje, powiadamia Komendę Powiatową Policji w Bartoszycach lub Prokuraturę Rejonową w Bartoszycach.
14. W przypadku bezpośredniego narażenia zdrowia lub życia dziecka należy niezwłocznie powiadomić policję.
15. W sytuacji, gdy zauważy się, iż rodzina ucznia ma problemy, przeżywa trudności, a nie podejrzewa się krzywdzenia dzieci, wówczas wychowawca klasy lub pedagog szkolny zachęca do poszukiwania wsparcia, udostępnia adresy i numery telefonów specjalistów lub placówek pomocowych.

Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia krzywdzenia dziecka w szkole przez pracownika

1. Osoba, która podejrzewa, iż dziecko zostało lub jest krzywdzone w szkole przez pracownika niezwłocznie zgłasza problem dyrektorowi szkoły.
2. Dyrektor szkoły zapoznaje się dokładnie z okolicznościami otrzymanych informacji, wzywa w trybie pilnym pracownika, do którego istnieje podejrzenie o krzywdzeniu dziecka i przeprowadza z nim rozmowę wyjaśniającą, a następnie rozmowę w obecności rodzica lub opiekuna prawnego dziecka. Do czasu wyjaśnienia całej sytuacji dyrektor odsuwa pracownika szkoły od bezpośredniej pracy z dzieckiem.

3. Dyrektor szkoły może podjąć decyzję o włączenie do rozmowy wyjaśniającej pedagoga szkolnego lub innego nauczyciela, bądź powołać w tym celu specjalny zespół, mający pomóc dyrektorowi w wyjaśnieniu sytuacji na terenie szkoły.
4. W przypadku potwierdzenia podejrzenia krzywdzenia dziecka (znęcanie psychiczne, fizyczne, seksualne) przez pracownika szkoły, dyrektor powiadamia właściwy organ ścigania- policję i wszczyna postępowanie zmierzające do ukarania pracownika karą porządkową lub dyscyplinarną .
5. Pedagog szkolny i wychowawca klasy dokonują diagnozy dziecka, po czym opracowują plan pomocy dziecku, zawierający dokładny opis wsparcia. Plan ten omawiają i konsultują z rodzicem/opiekunem prawnym. Plan uwzględnia sposoby zapewnienia dziecku bezpieczeństwa oraz opis wsparcia jakie szkołą może zaoferować dziecku.
6. Po zakończonych czynnościach dyrektor, wychowawca klasy wraz pedagogiem sporządzają notatki z przeprowadzonych interwencji, a następnie dołączają je doteczki indywidualnej dziecka. *(wzór- załącznik nr 2)*
7. Wszystkie osoby biorące udział w przeprowadzeniu interwencji i mające o niej jakąkolwiek wiedzę, dla dobra dziecka i jego rodziny, zobowiązane są do zachowania tajemnicy służbowej. Odstępem od dochowania poufności są rozmowy z policją lub innymi organami.

Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia krzywdzenia dziecka w szkole przez inne dzieci

1. Osoba, która podejrzewa, iż dziecko zostało lub jest krzywdzone w szkole przez inne dziecko bądź grupę dzieci, niezwłocznie zgłasza problem wychowawcy klasy, pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.
2. Wychowawca klasy i pedagog szkolny przeprowadzą dokładną rozmowę z ofiarą i sprawcą/sprawcami przemocy oraz z ewentualnym świadkiem/świadkami zdarzenia.
3. Wychowawca klasy lub pedagog szkolny powiadamia o podejrzeniu stosowania przemocy rodziców osoby poszkodowanej i osoby/osób podejrzanych.
4. Wychowawca i pedagog szkolny we współpracy opracowują plan pomocy dziecku poszkodowanemu i sprawcy (jeżeli występuje taka potrzeba) w celu wyeliminowania

zachowań nagannych, niepożądanych, zabronionych. Plan uwzględnia sposoby zapewnienia dziecku bezpieczeństwa oraz opis wsparcia jakie szkołą może zaoferować dziecku.

5. Dyrektor powołuje zespół wychowawczy (nauczyciele uczący dane dzieci, wychowawca, pedagog szkolny) w celu omówienia problemu i jego rozwiązania. Do pracy zespołu dyrektor może zaprosić rodziców.
6. Inne, szczególne przypadki rozwiązywane są zgodnie z Procedurami Bezpiecznego Pobytu Dziecka w szkole i przepisami statutowymi Szkoły Podstawowej nr 8 im Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach:

➤ **Procedura postępowania wobec ucznia jako sprawcy czynu karalnego**

- Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły, zastępcy dyrektora, lub w sytuacji ich nieobecności pedagoga szkolnego.
- Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
- Przekazanie sprawcy (o ile przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub jego zastępcy, a w przypadku ich nieobecności pedagogowi szkolnemu.
- Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy;
- Niezwłoczne powiadomienie policji, gdy sprawa jest poważna(np. rozbój, uszkodzenie ciała, itp.).
- Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji.
- Przeprowadzenie rozmów z ewentualnymi świadkami/świadkiem zdarzenia.

➤ **Procedura postępowania wobec ucznia jako ofiary czynu karalnego**

- Udzielenie pierwszej pomocy przed-medycznej, bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
- Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły, zastępcy dyrektora, lub w sytuacji ich nieobecności pedagoga szkolnego.
- Powiadomienie rodziców ucznia.
- Niezwłoczne powiadomienie policji, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
- Przeprowadzenie rozmów z ewentualnymi świadkami/świadkiem zdarzenia.
- Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i intymności w sytuacji koniecznej.

- **Procedura postępowania w przypadku podejrzenia kradzieży na terenie szkoły**
- Poinformowanie rodziców podczas zebrania, że przedmioty wartościowe uczniów przynosi do Szkoły na własną odpowiedzialność.
 - W przypadku podejrzenia kradzieży niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły, zastępcy dyrektora, lub w sytuacji ich nieobecności pedagoga szkolnego.
 - Ustalenie wszystkich okoliczności zdarzenia.
 - Powiadomienie policji przez dyrektora w przypadku trudności z ujawnieniem sprawcy oraz dużej wartości skradzionych przedmiotów.
 - W przypadku ustalenia sprawcy kradzieży podjęcie działań w kierunku odzyskania mienia i zadośćuczynienie pokrzywdzonemu (zwrot przedmiotu, przeprosiny).
 - Ustalenie ewentualnych świadków zdarzenia i rozmowa z nimi.
 - Powiadomienie rodziców ucznia poszkodowanego i ewentualnego sprawcy;
 - Sporządzenie notatki służbowej przez pedagoga szkolnego lub wychowawcę klasy.
 - Wyciągnięcie konsekwencji wobec ucznia- sprawcy zgodnie z zapisami Statutu Szkoły.
 - w przypadku, stwierdzenia, iż dany uczeń po raz kolejny jest sprawcą kradzieży zastosowanie *Procedury postępowania w przypadku zagrożenia uczniów demoralizacją i przestępczością*;
- **Procedura postępowania wobec ucznia agresywnego i autoagresywnego na lekcji stwarzającego zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia własnego oraz innych**
- Podjęcie próby wyciszenia ucznia.
 - W przypadku konieczności wezwanie pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły.
 - Zapewnienie poczucia intymności poprzez odosobnienie, możliwość wyciszenia się w oddzielnym pomieszczeniu w obecności wychowawcy klasy / pedagoga szkolnego/ dyrektora szkoły.
 - Poinformowanie rodziców o zachowaniu ucznia.
 - W sytuacji bardzo agresywnego- niebezpiecznego zachowania ucznia (grożenie, napaść fizyczna, pobudzenie fizyczne, niemożność uspokojenia przez nauczyciela), zawiadomienie rodziców ucznia i (lub) Policji lub Pogotowia Ratunkowego.

- Rozmowa z rodzicem/opiekunem prawnym- uświadomienie o konieczności przytrzymania ucznia przez nauczyciela/pracownika szkoły w sytuacjach, kiedy jego zachowanie zagraża bezpieczeństwu i/lub zdrowiu jego i innych uczniów- zgoda rodzica (wzór- Załącznik nr 3)
- Rozmowa z rodzicami ucznia przeprowadzona przez wychowawcę/ pedagoga/ dyrektora w celu ustalenia odpowiednich form pomocy dla dziecka.
- W przypadku kolejnych zachowań agresywnych ucznia i jednocześnie braku efektywnej współpracy z rodzicami skierowanie przez Szkołę wniosku do Sądu Rodzinnego.

➤ **Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia (bójka, pobicie):**

- Natychmiastowego odizolowanie sprawcy od ofiary i przerwania aktu przemocy przez nauczyciela.
- Zapewnienie bezpieczeństwa i udzielenie koniecznej pomocy medycznej wszystkim uczestnikom zajęcia.
- Przeprowadzenie rozmowy mającej na celu ustalenie przyczyn i okoliczności zdarzenia.
- Poinformowanie wychowawcy klasy i pedagoga szkolnego, którzy w następstwie przeprowadzają rozmowę dyscyplinującą z uczniem, uświadamiając mu nieodpowiednie zachowanie, a następnie zawierają z nim umowę dotyczącą poprawy zachowania oraz dalszych konsekwencji w przypadku braku poprawy.
- Poinformowanie o przebiegu zdarzenia dyrektora szkoły oraz rodziców ucznia- sprawcy i ofiary.
- Udzielenie porad wychowawczych rodzicom, dobór metod i form pomocy.
- W przypadku wystąpienia powtarzających się ataków agresji ze strony tego ucznia, pedagog i wychowawca klasy podejmuje współpracę z PCRE i Policją oraz w porozumieniu z dyrektorem szkoły kieruje wnioskiem do Sądu o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

➤ **Procedura postępowania w przypadku samowolnego opuszczenia szkoły przez ucznia**

- W przypadku samowolnego opuszczenia zajęć przez ucznia nauczyciel, na którego zajęciach miało to miejsce, odnotowuje w dzienniku nieobecność ucznia na lekcji oraz niezwłocznie powiadamia wychowawcę lub - w przypadku jego nieobecności - pedagoga szkolnego.
- Wychowawca lub pedagog szkolny telefonicznie zawiadamia rodziców (opiekunów) ucznia.
- W przypadku braku kontaktu z rodzicami (opiekunami) wychowawca/ pedagog powiadamia Policję.

➤ **Procedury postępowania w przypadku zagrożenia uczniów demoralizacją i przestępczością**

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył lat 18, używa alkoholu, lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciele podejmują następujące kroki:

- Przekazanie uzyskanej informacji wychowawcy klasy/pedagogowi szkolnemu/dyrektorowi szkoły.
- Wezwanie do szkoły rodziców przez wychowawcę /pedagoga/dyrektora szkoły i przeprowadzenie rozmowy w obecności ucznia.
- W przypadku potwierdzenia informacji o zagrożeniu demoralizacją, zobowiązanie ucznia do zaniechania negatywnego zachowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
- W przypadku braku współpracy z rodzicami, a tym samym wyczerpaniu wszelkich możliwych środków oddziaływań wychowawczych, powiadomienie pisemne Sadu Rodzinnego.

Rozdział IV

Zasady bezpiecznych relacji na linii personel placówki - dziecko, określające jakie zachowania są niedozwolone w kontakcie z dzieckiem

1. Zasady bezpiecznych relacji z dzieckiem na linii personel - dziecko zostały stworzone zgodnie z realiami funkcjonowania szkoły, a ich celem jest dokładne określenie zachowań i praktyki, które są niedozwolone w pracy, w kontakcie z dzieckiem.
2. Przestrzeganie i stosowanie się do zasad może pozytywnie wpłynąć na zmniejszenie ryzyka krzywdzenia dzieci.
3. Kontakt fizyczny z dzieckiem jest nieuchronnym zjawiskiem występującym podczas pracy z dziećmi, np.:
 - pomoc w czynnościach samoobsługowych takich jak ubieranie się, przebieranie;
 - wiązanie butów;
 - podczas zajęć sportowych;
 - pomoc w czynnościach higienicznych lub pielęgnacyjnych w klasach I-III lub w oddziale przedszkolnym. **Takie czynności mają służyć jedynie higienie i zdrowiu dziecka. Ich wykonywanie można przeprowadzić tylko w miejscu sprzyjającym intymności dziecka, najlepiej w obecności innego pracownika szkoły. Czynności te nie mogą w żaden sposób godzić w naruszenie prywatności i intymności dziecka.** Po wykonaniu tego typu czynności o ich przeprowadzeniu należy poinformować rodzica.
 - udzielanie pierwszej pomocy;
 - **jedynie dopuszczalne są stanowcze interwencje w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub bezpieczeństwu** dzieci, opierające się na bezpośrednim kontakcie z dzieckiem;
 - sytuacje w bezpośrednim kontakcie z dzieckiem tj. reakcja nauczyciela na sferę emocjonalną dzieci - przytulenie się dziecka do dorosłego w sytuacji dla niego potrzebnej. **Kontakt tego typu powinien mieć miejsce jedynie w obecności**

innego pracownika, w miejscu przestrzennym i monitorowanym. Pomoże to w razie potrzeby do koniecznej oceny sytuacji.

Niedopuszczalne i zabronione są zachowania typu:

- przemoc fizyczna (szarpanie, popychanie, uderzanie, kopanie, przetrzymywanie i wszelkie inne czynności naruszające nietykalność cielesną);
- relacji dwuznacznych, erotyzowania sytuacji (flirt, wyzywające spojrzenia, żarty dotyczące seksu, rozmowy na ten temat);
- relacji seksualnych (wszystkie czynności seksualne, dotykanie, obcowanie).

4. Na linii pracownik - dziecko występuje również komunikacja werbalna, która musi być pozbawiona wszelkiego rodzaju aroganckich czy ironicznych komentarzy, wrogich, złośliwych lub agresywnych zachowań.

Niedopuszczalne i zabronione są zachowania typu:

- groźby, wyzwiska lub krzyki, które mogą wywołać u dziecka poczucie zagrożenia;
- publiczne ośmieszanie, wyśmiewanie lub szydzenie, co może doprowadzić do upokorzenia dziecka;
- wzbudzanie poczucia winy u dziecka;
- naruszanie granic o charakterze erotycznym (brak dystansu, podteksty);
- utrzymywanie z dzieckiem kontaktów online, w celu zaspokojenia przez dorosłego jego potrzeb emocjonalnych, społecznych, a także podżegania dziecka do zachowań niezgodnych z prawem, zabronionych.

5. Szkoła jako placówka oświatowa jest zobowiązana do równego i sprawiedliwego traktowania wszystkich dzieci niezależnie od pochodzenia, rasy, obywatelstwa, stanu zdrowia czy odmienności.

Niedopuszczalne i zabronione są zachowania typu:

- dawanie przywilejów tylko nielicznym, wybranym uczniom;
- skupianie uwagi jedynie na wybranych dzieciach, a tym samym zaniedbywanie potrzeb pozostałych;
- niesprawiedliwe traktowanie przy przydziale czynności, zadań do wykonania i zwalnianie z wykonania powierzonych obowiązków wybranym uczniom;

- przyzwolenie na złe traktowanie młodszych uczniów przez starszych, wykorzystywanie ich;
 - faworyzowania.
6. W pracy z dziećmi ważnym aspektem dla ich rozwoju i integracji są wyjazdy edukacyjne, wycieczki szkolne, często połączone z transportem, przemieszczaniem się, noclegiem i zakwaterowaniem. Pracownicy szkoły muszą wówczas stosować się do zasad i procedur bezpieczeństwa określonych w prawie oświatowym, regulaminie organizowania wycieczek szkolnych. Bardzo ważne jest, aby:
- droga do szkoły i ze szkoły była zorganizowana z uwzględnieniem wieku, potrzeb, samodzielności dzieci;
 - transport i nocleg powinny być uzasadnione;
 - opieka nauczycieli powinna być dopracowana, a kompetencje nauczycieli dostosowane do wymagań i potrzeb dzieci;
 - przy organizacji noclegu należy wziąć pod uwagę jakość i warunki wybranego obiektu, a przy zakwaterowaniu płeć, wiek i relacje dzieci.
7. Praca w szkole opiera się na dydaktyce, opiece i wychowaniu jako trzech nierozłącznych i spójnie współgrających elementach. Zdarzają się sytuacje mające na celu dyscyplinowanie dziecka. Jest to metoda naturalna i potrzebna, bowiem jej celem jest przede wszystkim motywowanie do nauki, stawianie jasnych granic i komunikatów, kształtowanie systemu wartości, przerwanie zachowań niepożądanych u dziecka.

Niedopuszczalne i zabronione są zachowania typu:

- dyscyplinowanie nie może w żaden sposób powodować krzywdy dziecka;
- wykorzystywanie przewagi i upokarzanie dziecka;
- stosowanie kar fizycznych;
- uniemożliwianie załatwienia potrzeb fizjologicznych dziecka;
- ekspozycja na zimno, ciepło;
- krzyczenie, przekrzykiwanie, grożenie;
- naruszanie poczucia własnej wartości;
- lekceważenie wypowiedzi dziecka i jego potrzeb.

Rozdział V

Zasady ochrony danych osobowych dziecka, które określają sposób przechowywania i udostępniania informacji o dziecku

1. Dane osobowe podlegają ochronie na podstawie **Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych** w Szkole Podstawowej nr 8 im. Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach.
2. Każdy pracownik placówki, który upoważniony jest do informacji o dziecku, ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych dziecka, jego stanie zdrowia.
3. Każdy pracownik zobowiązany jest do podpisania oświadczenia o poufności danych osobowych dziecka.
4. Pracownik szkoły uprawniony jest do przetwarzania danych osobowych dziecka jedynie w celach służbowych, a ich przekazywanie możliwe jest jedynie policji, sądowi, zespołowi interdyscyplinarnemu.
5. Pracownik placówki nie udostępnia informacji o dziecku, ani jego rodzicach czy opiekunach mediom i innym osobom postronnym.
6. Pracownik placówki nie może wypowiadać się z przedstawicielami mediów i podawać im informacji na temat sprawy dziecka lub ich rodzica.
7. Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o ewentualnym udostępnieniu pomieszczenia mediom i poleca sekretarzowi lub kierownikowi gospodarczemu szkoły przygotowanie pomieszczenia w celu realizacji materiału medialnego, który w żaden sposób nie naruszy danych osobowych dzieci;

Rozdział VI

Zasady ochrony wizerunku dziecka, które określają sposób jego utrwalania i udostępniania

1. Szkoła jako placówka ma obowiązek do poszanowania prywatności, dóbr osobistych i zapewnienia ochrony wizerunku każdego dziecka. Szkoła Podstawowa nr 8 im. Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszykach jest placówką oświatową z nauczaniem języka ukraińskiej mniejszości narodowej. W swoich działaniach szczyci się sukcesami na szczeblu edukacyjnym, artystycznym i sportowym. Tego typu działania i osiągnięcia często wymagają fotorelacji, wywiadów w mediach itp. Biorąc pod uwagę potrzeby dzieci i ich rodziców, szkoła opracowała zasady ochrony wizerunku, zgodnie z którymi realizowane są założone cele placówki.
2. Utrwalanie wizerunku dziecka tj. fotografowanie, nagrywanie, filmowanie oraz publikowanie w prasie, na stronie internetowej szkoły oraz w mediach społecznościowych możliwe jest jedynie po złożeniu pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka po rozpoczęciu nauki w szkole i ważne jest na cały okres edukacji w szkole.
3. Dyrektor szkoły, zezwalając na upublicznienie i rozpowszechnienie wizerunku dziecka bierze pod uwagę wytyczne:
 - dzieci muszą być ubrane;
 - zapewnienie, iż fotograf lub inna osoba nagrywająca nie ma bezpośredniego kontaktu z dziećmi, nie spędza z nimi czasu bez opieki pracownika szkoły;
 - jakiegokolwiek podejrzenia dotyczące nieodpowiedniego upowszechnienia wizerunku szkoły, należy natychmiast zgłosić dyrektorowi szkoły, a ten policji.

Rozdział VII

Zasady dostępu dzieci do Internetu oraz ochrony dzieci przed szkodliwymi treściami bezpiecznego korzystania i dostępu dzieci do Internetu

KODEKS BEZPIECZNEGO I ODPOWIEDZIALNEGO KORZYSTANIA Z INTERNETU I TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH

Jak korzystać z Internetu i telefonu żeby nie krzywdzić innych?

- Traktować innych z szacunkiem (nie wyzywać, nie obrażać, nie straszyć, itp.).
- Nie zamieszczać w Internecie materiałów (filmów, zdjęć, tekstów), które mogą kogoś skrzywdzić.
- Zawsze pytać o zgodę, jeżeli chcemy komuś zrobić zdjęcie lub nakręcić film z jego udziałem.
- Nie rozsyłać za pomocą telefonu komórkowego zdjęć, filmów oraz tekstów, które mogą komuś sprawić przykrość.

Jak bezpiecznie korzystać z Internetu?

- Dbać o prywatność swoich danych osobowych.
- Zapewniać swoim profilom w sieci status prywatny.
- Chronić swoje hasła i loginy.
- Nie zamieszczać w sieci swoich zdjęć i filmów.
- Nie wymieniać się z kolegami telefonami komórkowymi.

Co robić będąc świadkiem cyberprzemocy?

- Nie przysyłać dalej krzywdzących materiałów, które otrzymujemy w sieci.
- Zawsze pomagać kolegom i koleżankom, którzy padli ofiarą cyberprzemocy.
- Informować o krzywdzie kolegi lub koleżanki kogoś dorosłego: nauczyciela, pedagoga szkolnego, rodziców.
- Polecić ofierze cyberprzemocy kontakt z [Helpline.org.pl](https://helpline.org.pl) lub skontaktować się osobiście.

Co robić będąc ofiarą przemocy?

- Nie odpowiadać na zaczepki w Sieci.
- Domagać się skasowania filmów i zdjęć nagranych wbrew naszej woli.
- Natychmiast szukać pomocy u kogoś dorosłego – nauczyciela, pedagoga szkolnego, rodziców.
- Zachowywać dowody przemocy.
- Interweniować u dostawców usług internetowych.
- Szukać pomocy w Helpline.org.pl.
- Uczestniczyć w debatach dotyczących przemocy w sieci.

Procedury reagowania w sytuacjach niewłaściwego korzystania z Internetu w szkole

Każdy uczeń, który ma lekcje w pracowni komputerowej, na pierwszych zajęciach jest zapoznany z regulaminem pracowni komputerowej.

Zobowiązuje się również do:

- nieotwierania stron internetowych bez pozwolenia nauczyciela,
- niekorzystania z komunikatorów internetowych w czasie zajęć informatyki,
- niekorespondowania drogą internetową z żadną - znaną czy nieznaną osobą - w czasie zajęć, jeśli nie będzie to ich tematem,
- nieinstalowania programów komputerowych na komputerach w pracowni bez zgody nauczyciela.

W przypadku niedostosowania się do powyższych warunków, zostaną zastosowane następujące kary: przerwanie pracy na komputerze, bezzwłoczne powiadomienie: Dyrektora Szkoły oraz rodziców.

KODEKS TIK

1. Korzystając ze szkolnego sprzętu informatycznego stosujemy się do regulaminów oraz poleceń nauczyciela.
2. Bezpiecznie korzystamy z zasobów sieci:
 - a) nie ujawniamy danych osobowych,
 - b) nie udostępniamy haseł do swoich kont,
 - c) nie otwieramy plików o nieznanym pochodzeniu,
 - d) nie wchodzimy na strony niedozwolone dla dzieci,
 - e) nie zamieszczamy zdjęć i filmów bez zgody zainteresowanych.
3. Poruszamy się po stronach internetowych wskazanych przez prowadzącego zajęcia nauczyciela.
4. Publikujemy i wykorzystujemy tylko te materiały, które nie naruszają prawa autorskiego:
 - a) przy cytowaniu informacji podajemy jej źródło,
 - b) informacje uzyskane z sieci weryfikujemy z wiadomościami z innych źródeł,
 - c) do nauki wykorzystujemy legalne programy.
5. Pamiętajmy, że w sieci nie jesteśmy anonimowi i bezkarni!
6. Nie wolno instalować nielegalnego oprogramowania z niewiadomego źródła.
7. Telefony uczniów podczas lekcji muszą być wyłączone – niezastosowanie się do tej regulacji może skutkować skonfiskowaniem telefonu.
8. Dbamy o dobry stan sprzętu

POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA INTERNETOWEGO

W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 8 IM. ŁESI UKRAINKI

Z UKRAINSKIM JĘZYKIEM NAUCZANIA W BARTOSZYCACH

I. Postanowienia wstępne

1. „**Polityka bezpieczeństwa internetowego**” wskazuje działania profilaktyczno-wychowawcze, które są podejmowane w szkole w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniom korzystającym z nowych technologii informatycznych, zarówno w szkole, jak i poza nią oraz zapobieganiu cyberprzemocy wśród uczniów. Ma również na celu propagowanie wśród uczniów właściwego i kulturalnego zachowania w sieci.

2. Ilekroć w dokumencie jest mowa o:

- 1) *administratorze bezpieczeństwa informacji* – rozumie się przez to osobę, której dyrektor szkoły powierzył pełnienie obowiązków administratora bezpieczeństwa informacji,
- 2) *sieci publicznej* – rozumie się przez to sieć telekomunikacyjną, wykorzystywaną głównie do świadczenia publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych,
- 3) *systemie informatycznym* – rozumie się przez to zespół współpracujących ze sobą urządzeń, programów, procedur przetwarzania informacji i narzędzi programowych zastosowanych w celu przetwarzania danych,
- 4) *szkole* – rozumie się przez to Szkoła Podstawowa nr. 8 im. Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszykach
- 5) *użytkownik* – rozumie się przez to uczniów i nauczycieli korzystających z dostępnych w szkole sieci internetowych;
- 6) *cyberprzemocy (agresja elektroniczna)* – rozumie się przez to stosowanie przemocy poprzez:

prześladowane, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak sms, witryny internetowe, fora dyskusyjne w Internecie i inne.

3. „Polityka bezpieczeństwa internetowego” określa zbiór działań podejmowanych w szkole

w celu:

- 1) Zapewnienie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży on-line.
- 2) Edukacja na rzecz bezpieczeństwa w Internecie, przekazywanie wiedzy na temat:
 - specyfiki mediów elektronicznych,
 - specyfiki zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu dzieci i młodzieży,
 - zasad bezpiecznego korzystania z Internetu i telefonii komórkowej,
 - procedur reagowania w sytuacji zagrożenia oraz systemu reagowania na ujawnienie cyberprzemocy.
- 3) Zadbania o ochronę uczniowskich stanowisk komputerowych.
- 4) Kształtowanie odpowiedniej postawy w zakresie korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.

II. Zadania do realizacji:

L. p.	Zadanie	Sposób realizacji	odpowiedzialni
1.	Zabezpieczenie uczniowskich stanowisk komputerowych	1. Zainstalowanie zabezpieczeń przed dostępem do niepożądanych treści i portali. 2. Wyposażenie stanowisk w programy antywirusowe.	Administrator ABI, Dyrektor, administrator
2.	Edukacja uczniów	1. Zapoznavanie uczniów z zagadnieniami: a) ochrony danych osobowych, w tym regulacjami prawnymi wynikającymi z konstytucji RP i Ustawy o ochronie danych;	Wychowawcy klas, Nauczyciele

		<p>b) cyberprzemoc jako przestępstwo przeciwko prawu, rodzaje zachowań zachowania kwalifikowane jako cyberprzemoc.</p> <p>c) ochrona własnego wizerunku i wizerunku innych osób;</p> <p>d) pojęcie pozornej anonimowości w Internecie;</p> <p>e) prawa autorskie, ochrona praw autorskich;</p> <p>f) co to jest kradzież własności intelektualnej i dzieł chronionych prawami autorskimi;</p> <p>g) co to jest kradzież tożsamości;</p> <p>h) zagrożenia płynące z czatów, komunikatorów internetowych i portali społecznościowych;</p> <p>i) „złośliwe” oprogramowania;</p> <p>j) organizowanie Dnia Bezpiecznego Internetu – konkursy, pogadanki, wystawy, prelekcje.</p> <p>2. Poinformowanie uczniów o sposobach radzenia z zachowaniami przemocy elektronicznej, rozpoznawaniu cyberprzemocy oraz postępowania w przypadku jej wystąpienia.</p> <p>3. Wdrożenie i przestrzeganie kodeksu bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z Internetu i telefonu komórkowego. (załącznik nr 3)</p>	<p>w trakcie realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego</p>
--	--	--	---

<p>3.</p>	<p>Zadani skierowane do rodziców</p>	<p>1. Zapoznanie rodziców z zagadnieniami:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ochrony danych osobowych, w tym regulacjami prawnymi wynikającymi z konstytucji RP i Ustawy o ochronie danych; b) cyberprzemoc jako przestępstwo przeciwko prawu, rodzaje zachowań zachowania kwalifikowane jako cyberprzemoc; c) ochrona wizerunku dziecka i wizerunku innych osób; d) pojęcie pozornej anonimowości w Internecie; e) prawa autorskie, ochrona praw autorskich; f) co to jest kradzież własności intelektualnej i dzieł chronionych prawami autorskimi; g) co to jest kradzież tożsamości; h) zagrożenia płynące z czatów, komunikatorów internetowych i portali społecznościowych; i) „złośliwe” oprogramowania; <p>2. Zapoznanie rodziców z procedurami postępowania wobec dzieci i młodzieży stosującej przemoc w sieci oraz informowanie rodziców o sposobach radzenia z zachowaniami przemocy elektronicznej, rozpoznawaniu cyberprzemocy oraz postępowania w przypadku jej wystąpienia.</p> <p>3. Zapoznanie rodziców o obowiązującym w szkole kodeksie bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z Internetu i telefonu komórkowego (załącznik nr 4)</p> <p>4. Organizowanie szkoleń, spotkań informacyjnych dotyczących tematu bezpieczeństwa internetowego;</p> <p>5. Aktywne włączanie rodziców we wszystkie działania podejmowane przez szkołę;</p>	
<p>3.</p>	<p>Zadania dla Rady Pedagogicznej</p>	<p>1. Zapoznanie Rady Pedagogicznej z Polityką Bezpieczeństwa Internetowego.</p> <p>2. Realizacja na zajęciach z wychowawcą</p>	<p>Dyrektor, nauczyciele</p>

		<p>w ramach Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły tematyki cyberprzemocy i jej skutków.</p> <p>3. Uświadamianie rodzicom potrzeby kontroli dostępu do Internetu oraz innych nośników elektronicznych używanych przez ich dzieci.</p> <p>4. Zaplanować szeroką działalność informacyjną o sposobach pomocy dzieciom, które doznały cyberprzemocy.</p> <p>5. Natychmiastowa i zdecydowana interwencja na wszystkie przejawy przemocy w tym również przemocy w sieci.</p> <p>6. Branie udziału w akcjach, programach propagujących bezpieczne korzystanie z Internetu.</p>	pedagog
4.	Reakcja na zjawisko cyberprzemocy	<p>1. Opracowanie i wdrożenie procedur reagowania w szkole na zjawiska cyberprzemocy.</p> <p>2. Podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy.</p> <p>3. Przekazanie uczniom i rodzicom informacji o możliwości i potrzebie poinformowania Dyrektora szkoły, pedagoga lub wychowawcy o zastosowaniu wobec niego przemocy .</p>	Dyrektor, nauczyciele

III. Postanowienia końcowe

1. Każdy pracownik szkoły jest zobowiązany do przestrzegania Polityki Bezpieczeństwa Internetowego.
2. Niezastosowanie się do postanowień niniejszego dokumentu i naruszenie procedur zapewniania bezpieczeństwa internetowego dla uczniów jest traktowane jako ciężkie naruszenie obowiązków służbowych, skutkujące poważnymi konsekwencjami prawnymi.

PROCEDURY REAGOWANIA W SZKOLE NA ZJAWISKA CYBERPRZEMOCY

1) PROCEDURA UJAWNIANIA CYBERPRZEMOCY

a) ustalenie okoliczności zdarzenia: rodzaj materiału, sposób jego rozpowszechniania, ustalenie sprawcy oraz świadków zdarzenia.

- jeśli wie o zajściu, posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, należy przekazać informacje wychowawcy klasy, który jest zobowiązany poinformować o fakcie pedagoga szkolnego oraz dyrektora,
- pedagog, wychowawca oraz dyrektor wspólnie dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie,
- do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia, sprawców, ofiar oraz odnalezienie ewentualnych świadków,
- włączenie nauczyciela informatyki, szczególnie na etapie zabezpieczania dowodów i ustalania tożsamości sprawcy.

b) zabezpieczanie dowodów:

- wszelkie dowody cyberprzemocy należy odpowiednio zabezpieczyć i zarejestrować. Zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz jeśli to możliwe, dane nadawcy - adres użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, adres strony WWW, na której ukazały się szkodliwe treści itp.
- tak zabezpieczone dowody są materiałem, z którym powinny zapoznać się wszystkie zaangażowane osoby.

c) identyfikacja sprawcy:

- świadomość, że znalezienie miejsca pochodzenia materiału nie zawsze jest równoznaczne z odnalezieniem osoby odpowiedzialnej za działania cyberprzemocy. Sprawcy zazwyczaj ukrywają

swoja tożsamość: korzystają z internetowych bramek smsowych, podszywają się pod innych użytkowników sieci, wykorzystują telefony innych uczniów,

- w identyfikacji sprawcy pomagają rozmowy z innymi uczniami oraz świadkami zdarzenia bądź osobami trzecimi.

- JESLI USTALENIE SPRAWCY NIE JEST MOŻLIWE należy skontaktować się z dostawcą usługi. Jest on ustawowo zobowiązany do usunięcia z Sieci kompromitujących, obraźliwych bądź krzywdzących materiałów oraz do zablokowania konta. Jednak dane sprawcy nie mogą być udostępnione osobom prywatnym, ani szkole. Aby je pozyskać konieczny jest kontakt z policją.

- w przypadku, gdy numer telefonu sprawcy jest zastrzeżony, operator sieci komórkowej musi podjąć kroki umożliwiające ustalenie danych oraz udostępnienie ich policji. W tym celu należy przekazać informacje o dacie i godzinie rozmowy, bądź nagrania na poczcie głosowej,

- w przypadku, gdy zostało złamane prawo, a nie udało się ustalić tożsamości sprawcy, należy bezwzględnie skontaktować się z policją. Zgodnie z kodeksem polskiego prawa, które mówi o obowiązku zawiadomiania o przestępstwie, (art.304§1 i 2 kpk - w przypadku cyberprzemocy przestępstwami ściganymi z urzędu są: włamania, groźby: karalne i bezprawne. Jeśli posiada się wiedzę o tych przestępstwach, należy zawiadomić policję lub prokuraturę).

2) DZIAŁANIA WOBEC SPRAWCY CYBERPRZEMOCY:

- **jeśli sprawca cyberprzemocy jest nieznan (nie jest uczniem szkoły)** - należy podjąć wszelkie czynności w celu przerwania aktu cyberprzemocy. Zaczynając od zawiadomienia administratora serwisu (w celu usunięcia krzywdzących materiałów), kończąc na powiadomieniu policji lub prokuratury,

- **jeśli sprawca jest znany i jest on uczniem szkoły** - należy przeprowadzić rozmowę w celu ustalenia okoliczności oraz przyczyn zajścia oraz poszukania rozwiązania sytuacji konfliktowej,

- uczeń-sprawca powinien otrzymać jasny komunikat, że szkoła nie toleruje żadnych form przemocy,
- należy omówić skutki postępowania oraz konsekwencje, które zostaną wobec niego zastosowane,
- sprawca musi zostać zobligowany do zaprzestania jakichkolwiek form przemocy oraz do usunięcia z Internetu krzywdzących materiałów,
- w rozmowie ze sprawcą należy zwrócić szczególną uwagę na omówienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary,
- w przypadku, gdy w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy przeprowadzić rozmowę ze wszystkimi z osobna, zaczynając od lidera grupy,
- nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

e) powiadomienie rodziców sprawcy:

- rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o zaistniałym zdarzeniu, jego przebiegu oraz powinni zapoznać się z materiałem dowodowym, oraz decyzja dotycząca dalszego postępowania z dzieckiem, a także o środkach dyscyplinarnych podjętych wobec ich dziecka,
- w miarę możliwości szkoła powinna podjąć próbę współpracy z rodzicami i opracować wspólny plan działania, do którego zobowiązany jest uczeń.

f) objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną:

- praca ze sprawcą powinna opierać się na pomocy uczniowi w zrozumieniu wyrządzonej krzywdy oraz konsekwencji swojego zachowania. Ma ona za zadanie wpłynąć na zmianę postawy i postępowania ucznia, w tym zmienić cele oraz sposób użytkowania nowych technologii,
- w trudnych, uzasadnionych przypadkach można zaproponować rodzicom oraz uczniowi, poradę specjalisty z poza szkoły bądź udział w programie terapeutycznym.

g) zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec ucznia-sprawcy:

- trzeba pamiętać, że celem sankcji wobec sprawcy jest przede wszystkim zatrzymanie fali przemocy i zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi,

-
- wzbudzenie refleksji na temat swojego zachowania, zrozumienie krzywdy, skrucha, zadośćuczynienie i powstrzymanie przed podobnym zachowaniem w przyszłości,
 - pokazanie innym uczniom, że cyberprzemoc nie jest tolerowana i że szkoła efektywnie reaguje na jej przejawy,
 - podejmując decyzje o rodzaju kary trzeba wziąć pod uwagę: rozmiar i rangę szkody, czas trwania prześladowania, determinacje oraz świadomość popełnianego czynu.

3) DZIAŁANIA WOBEC OFIARY CYBERPRZEMOCY

- **wsparcie psychiczne** - ofiara cyberprzemocy musi otrzymać pomoc i wsparcie emocjonalne, musi także zostać zapewniona, iż szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu,
- **porada** - uczeń będący ofiarą cyberprzemocy powinien otrzymać poradę, jak ma się zachować, aby mógł czuć się bezpiecznie i co musi zrobić by nie doprowadzić do eskalacji prześladowania,
- **monitoring**- po zakończeniu interwencji warto monitorować sytuację ucznia, by dociec czy przypadkiem sytuacja po ukaraniu sprawców się nie zaogniła. W tym miejscu konieczna jest również współpraca z rodzicami, którzy powinni zostać przygotowani przez pedagoga szkolnego, jak zapewnić bezpieczeństwo i komfort psychiczny poszkodowanemu. W szczególnie agresywnych przypadkach cyberprzemocy, powinno się zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty,
- w sytuacji, gdy przypadek cyberprzemocy wymaga założenia sprawy sądowej, szkoła powinna powiadomić o takiej ewentualności rodziców ofiary oraz ucznia. Jednocześnie pomóc jej w przygotowaniu odpowiednich dokumentów sądowych uzasadniających i przedstawiających dowody winy oskarżonego.

4) OCHRONA ŚWIADKÓW CYBERPRZEMOCY:

- ważne by w wyniku interwencji świadkowie nie zostali narażeni na działania odwetowe ze strony sprawcy,
- postępowanie interwencyjne wymaga od pedagogów wyjaśniających sprawę dyskrecji i poufnego postępowania,
- niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka ze sprawcą, ani upublicznianie jego udziału w sprawie. Jest to nieprofesjonalna metoda wyjaśniania sprawy. Może ona sprawić, że świadek stanie się kolejną ofiarą, może również sprawić, iż następnym razem uczeń nie zgłosi informacji o zagrażającym mu zdarzeniu.

j) sporządzanie dokumentacji z zajęcia:

- pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą poszkodowanym i jego opiekunami, a także ze świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, dane personalne osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń,
- jeśli rozmowa przebiegała w obecności wychowawcy (będącego w tym przypadku świadkiem), powinien on również podpisać sporządzoną notatkę,
- jeżeli zostały odnalezione i zabezpieczone dowody cyberprzemocy (wydruki, opisy smsów itp.), należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej.

k) powiadomienie sądu rodzinnego

- jeżeli zaistniałego przypadku cyberprzemocy nie można rozwiązać przy użyciu środków wychowawczych jakimi dysponuje szkoła, sprawę należy skierować, zgłaszając ją do sądu rodzinnego z zawiadomieniem o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się w szkole, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, dyrektor szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, zwłaszcza jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka,
- w przypadkach szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, dyrektor szkoły zobowiązany jest zgłosić te fakty policji i do sądu rodzinnego.

Zasady dostępu dzieci do Internetu

§ 1

1. Szkoła, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.
2. Na terenie placówki dostęp dziecka do Internetu możliwy jest tylko pod nadzorem pracownika szkoły.
3. Pracownik nadzorujący ma obowiązek kontrolować z jakich treści korzystają uczniowie.

4. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika placówki, pracownik placówki ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik placówki czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji.
5. Placówka zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest dostęp swobodny.

§ 2

1. Osoba odpowiedzialna za Internet zapewnia na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie placówki zainstalowane i aktualizowane:
 1. oprogramowanie filtrujące treści internetowe,
 2. oprogramowanie monitorujące korzystanie przez dzieci z Internetu,
 3. oprogramowanie antywirusowe,
 4. oprogramowanie antyspamowe,
 5. firewall.
2. Wymienione w pkt. 1 niniejszego paragrafu oprogramowania są aktualizowane przez wyznaczonego pracownika placówki przynajmniej raz w miesiącu.
3. Wyznaczony pracownik placówki przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach z dostępem do Internetu, nie znajdują się niebezpieczne treści.

Rozdział VIII

Stosowanie Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 8 im. Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach

1. Dyrektor szkoły wyznacza pedagoga szkolnego jako koordynatora i osobę odpowiedzialną za stosowanie Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
2. Pedagog szkolny monitoruje pracę nauczycieli i wychowawców, ich działania związane ze stosowaniem Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem, za reagowanie na sygnały naruszenia Polityki.
3. Dyrektor wprowadza ewentualne zmiany do Polityki i informuje o zmianach pracowników i rodziców.

Rozdział IX

Postanowienia końcowe

1. Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje poprzez zapoznanie na radzie pedagogicznej, szkoleniu pracowników administracji i obsługi, zapoznaniu na zebraniu z rodzicami i zamieszczeniu na stronie internetowej szkoły.
3. Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem została przyjęta do realizacji uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 30 sierpnia 2017 r. i wprowadzona do realizacji zarządzeniem Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 8 im. Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach 1 września 2017 r. i obowiązuje w szkole od 1 września 2017 r.

Załącznik nr 1

**Notatka z przeprowadzonej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia
dziecka w domu.**

Imię i nazwisko dziecka, klasa	
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)	
Imię i nazwisko osoby zawiadamiającej o podejrzeniu krzywdzenia dziecka.	
Data zgłoszenia o podejrzeniu krzywdzenia dziecka	
Data sporządzenia notatki	
Opis działań podjętych przez pedagoga i wychowawcę	
Data spotkania i krótki opis przebiegu spotkania z rodzicem dziecka nie będącym sprawcą przemocy	
Forma podjętej interwencji(wgląd o sytuację rodzinną, wypełnienie Niebieskiej karty formularza A, zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, inne)	
Opracowany plan pomocy uczniowi i rodzicowi/ opiekunowi, który nie jest sprawcą przemocy(załącznik)	

Załącznik nr 2

**Notatka z przeprowadzonej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia
dziecka w domu.**

Imię i nazwisko dziecka, klasa	
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)	
Imię i nazwisko osoby zawiadamiającej o podejrzeniu krzywdzenia dziecka.	
Imię i nazwisko osoby będącej podejrzanym jako sprawca przemocy wobec dziecka	
Data zgłoszenia o podejrzeniu krzywdzenia dziecka	
Data sporządzenia notatki	
Opis działań podjętych przez pedagoga i wychowawcę	
Data spotkania i krótki opis przebiegu spotkania z rodzicem dziecka nie będącym sprawcą przemocy	
Forma podjętej interwencji(wgląd o sytuację rodzinną, wypełnienie Niebieskiej karty formularza A, zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, inne)	
Opracowany plan pomocy uczniowi i rodzicowi/ opiekunowi, który nie jest sprawcą przemocy(załącznik)	

Załącznik nr 3

Bartoszyce,.....

Zgoda

Wyrażam zgodę na przytrzymywanie mojego syna/ córki..... w sytuacjach, kiedy jego/jej zachowanie zagraża bezpieczeństwu i/lub zdrowiu jego/jej lub innych uczniów.

.....

Data i podpis rodzica/prawnego opiekuna

Załącznik nr 4

(miejsowość, data)

UPOWAŻNIENIE DO PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH

Na podstawie art. 37 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 1997 r. Nr 133, poz. 883 z późn. zm.)

Upoważniam Panią /Pana..... do przetwarzania danych osobowych w Szkole Podstawowej nr 8 im. Łesi Ukraunki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach, ul. Leśna 1

(nazwa jednostki)

obejmujących następujący zakres: dzienniki (lekcyjne i zajęć pozalekcyjnych), świadectwa, dokumenty zawierające dane osobowe uczniów, rodziców, nauczycieli oraz dokumenty związane z danymi osobowymi.

Równocześnie zobowiązuje Panią do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji dotyczących przetwarzanych danych osobowych oraz sposobów ich zabezpieczenia.

Informuję, że udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie dostępu do nich osobie nieupoważnionej podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 (art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych).

Upoważnienie jest ważne od dnia

.....

(data i podpis pracownika)

.....

(podpis dyrektora)

* niepotrzebne skreślić

UPOWAŻNIENIE

Na podstawie art. 37 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101 poz. 926, ze zm.) upoważniam Panią/Pana:

.....

Do przetwarzania, w ramach wykonanych obowiązków służbowych, następujących zbiorów danych osobowych:

Lp.	Nazwa zbioru	Nazwa programu	Identyfikator
1	Dzienniki lekcyjne, dzienniki zajęć pozalekcyjnych, Teczki wychowawców, orzeczenia i opinie uczniów, lista uczestników wycieczki.		

.....

(podpis administratora danych)

.....
(imię i nazwisko ucznia)

Bartoszyce

ZGODA NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH

Na podstawie art. 23 ust.1 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2002 r. Nr 101 poz. 926), wyrażam zgodę na przetwarzanie niżej wymienionych moich danych osobowych. Zgoda udzielona jest tylko do przetwarzania danych oraz ich udostępniania w podanym niżej zakresie.

Lp.	Zakres danych	Cel przetwarzania	Odbiorcy lub kategorie odbiorców danych
1	Tel. kontakt.	Kontakt z rodzicem	-
2	Wizerunek dziecka	Prezentacja na stronach www, prasa, gazetka szkolna, programy telewizyjne	Użytkownicy Internetu, czytelnicy odwiedzający szkołę, odbiorcy TV
3	Opinia PPP	Do dokumentacji badań i czynności uzupełniających	Nauczyciele, Dyrektor

Jednocześnie zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2002 r. Nr 101 poz. 926) przyjmuję do wiadomości , że:

- Administratorem danych jest **Szkoła Podstawowa nr 8 im. Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach.**
- dane będą przetwarzane wyłącznie zgodnie z określonym celem,
- dane będą udostępniane wyłącznie podanym odbiorcom,
- przysługuje im prawo dostępu do treści danych oraz ich poprawienia,
- dane podaję dobrowolnie

.....
Podpis opiekuna prawnego